

jaargang 28
nummer 3
augustus 2017

WEVEN

Huishoudtextiel

Van de redactie

Het thema van dit nummer zal misschien niet direct iedereen aanspreken maar ga toch maar eens goed door dit blad heen. We laten u zien dat huishoudtextiel heel verrassende kanten heeft. Wees eerlijk, we omringen ons dagelijks volop met dit soort textiel, al dan niet handgeweven. Het weefsel hoeft vaak niet zo ingewikkeld te zijn, de kleuren en het materiaal doen het meeste werk. Als je begint met weven of net een nieuw getouw hebt dat je wilt leren kennen, is een theedoek of een handdoekje weven een prima optie. Meestal maak je de ketting wat langer zodat je diverse variaties kunt toepassen. Als je er binnenkort mee begint, heb je in december leuke cadeautjes klaar. Fijn dat diverse mensen meedachten en ons fraaie en interessante foto's van hun producten stuurden. Ook de bereidheid om hun werkwijze met ons te delen stellen we zeer op prijs. Dat is natuurlijk het fijne van een vakvereniging zoals we uiteindelijk zijn. We doen het met elkaar, helpen elkaar verder en stuwen zo onze kennis en vaardigheden naar een hoger niveau. Daar wil WEVEN graag een belangrijke bijdrage aan

leveren en daarvoor zijn de inzendingen van de leden onontbeerlijk. We doen het met elkaar!

Een bijdrage op weefgebied is heel belangrijk maar in de organisatie van de vereniging is ook veel te doen. Heb je je al aangemeld bij de vacaturebank van WEEFNETWERK? Op vacatures@weefnetwerk.nl kun je zelf je mogelijkheden, ambities en vaardigheden aangeven zodat je gericht benaderd kunt worden. Doen dus!

Renée Campagne, hoofdredacteur

"Het was de was." Kunstwerk van Marijke Traast-Bos voor het kunstproject vorig jaar, in de Weerribben.
www.emelatelier.nl

Inhoud

Weven als passie

Mariëtte Wolbert 4
Sanny de Zoete 6

Stof tot weven

Een tafellaken voor één of twee personen 14
Zomerse doeken met vlakken in gerstekorrelstructuur 29

Uitgelicht

Astrid Lemmers, de eerste weefster met certificaat Modulaire Cursus 17
De Bauhaus-theedoeken van Kitty van der Mijll Dekker 18
De Linnenkring 24
Stijlvolle theedoeken in Leids wevershuis 25
Weven met een beperking in Tilburg 28
Tevreden werkgroep Week van het Weven 36

WEEFNETWERK

Verenigingsnieuws 8, 32

Rubrieken

Portfolio 20
Cursussen | De modulaire weefcursus 26
Ontwerpgroep Verwarring | Een woud vol meningen 27
Weven in het buitenland | Sierra Leone 30
Boekbespreking | Weven op 3 schachten 27
Tentoonstellingsagenda 34
Vraag en aanbod 37

Rectificaties voor vorige nummer van WEVEN:

In het vorige nummer stond in de tekening van de Veerse district tartan grijs, maar dat moet wit zijn!

Foto voorzijde: Weefsel en foto gemaakt door Trees Arkesteijn

De Bauhaus-theedoeken van Kitty van der Mijll Dekker

In een themanummer over huishoudtextiel mag de naam van Kitty van der Mijll Dekker (1908 - 2004) niet ontbreken. Zij staat bekend als degene die de theedoek in Nederland heeft gemoderniseerd. Ze introduceerde nieuwe kleuren en nieuwe dessins in het Hollandse geblokte huishoudtextiel uit het begin van de 20^e eeuw. Haar ontwerpen vind je in de collectie van het Stedelijk Museum Amsterdam en van het Textiel Museum in Tilburg. Daar zijn ze in de museumshops te koop. Het zijn vrolijke doeken, strepen, ruiten, heldere en stevige dessins.

door Marianne Sprangers

Kitty ging op 19-jarige leeftijd naar het Bauhaus in Dessau om daar binnenhuisarchitectuur te studeren. Dit op aanraden van haar oom, ir. Jan Buys, zelf architect.

Het Bauhaus, in 1919 door de Duitser Walter Gropius in Weimar opgericht, was een van de belangrijkste ontwerpscholen van de 20^e eeuw. Docenten waren onder meer gerenommeerde kunstenaars als Johannes Itten, Paul Klee, Wassily Kandinsky, Josef Albers, Otto Schlemmer. Het doel van de school was om kunst en vormgeving naar het terrein van het dagelijkse leven te brengen, onder het gezag van de architectuur. In de 'Vorkurs', het voorbereidende semester werd veel aandacht besteed aan onderzoek naar verschillende materialen, zoals papier, gips, hout, blik, glas en draad. Er stonden structuur- en textuuroefeningen op het programma, evenals het plastisch uitdrukken van ritme en beweging. Het beoogde effect van deze oefeningen was om verstarde gewoontes en ideeën los te laten en nieuwe paden te durven betreden.

Na de Vorkurs kreeg Kitty het advies naar de weverijafdeling te gaan, in plaats van de meubelafdeling. Haar werk werd eerder als decoratief dan als constructief beoordeeld. De weverijafdeling was van oudsher een vrouwenafdeling en werd geleid door Gunta Stölzl, nadat het Bauhaus van Weimar naar Dessau was verhuisd.

Met haar Bauhaus diploma op zak begon zij in 1932, samen met twee medestudenten uit Dessau, het echtpaar Hermann Fischer en Greten Fischer-Kähler, het weefatelier De Wipstrik in Nunspeet. Dat had een driedelig doel. Er moesten individuele ideeën kunnen worden uitgevoerd, evenals opdrachten van klanten en, in de lijn van het Bauhaus, ontwerpen worden gemaakt voor industrieel te vervaardigen textiel.

In 1934 scheidden Greten en Hermann en verhuisde Greten naar Amsterdam. Kitty en Hermann zetten onder de nieuwe naam 'Handweverij en ontwerpatelier K. v.d. Mijll Dekker' het atelier voort. Het zou tot 1966 blijven bestaan. Daarna werd weven door hen alleen nog als hobby beoefend.

Hermann Fischer, met wie Kitty in 1950 trouwde, leidde van begin af aan voor het grootste gedeelte de handweverij. Kitty verdeelde haar tijd tussen ontwerpen voor de industrie,

uitvoeren van unica in opdracht en lesgeven aan het Instituut voor Kunstnijverheidsonderwijs IvKNO, de latere Rietveld Academie in Amsterdam.

Het was bij textielfabriek Van Dissel dat zij de ruimte kreeg om met onorthodoxe ontwerpen te komen. Zij ontwierp voor hen in totaal veertig keukendoeken, waaronder de kleurige theedoeken waarmee zij is doorgedrongen tot de huishoudens van de gewone Nederlander.

Via het V.A.N.K., Nederlandsche Vereeniging voor Ambachts- en Nijverheidskunst, waarvan Kitty meteen na aankomst in Nederland lid werd, was haar weefwerk in 1933 voor het eerst te zien in het Stedelijk Museum in Amsterdam. Dat leverde haar elders tentoonstellingen op en verschillende grote overheidsopdrachten, zoals voor het Hooggerechtshof in Den Haag (1938) en het Raadhuis van Rockanje (1939).

En Kitty heeft haar sporen nagelaten in de Nederlandse weefwereld door van 1934 tot 1970 leiding te geven aan de afdeling weven van het IvKNO, waarbij de ideeën van het Bauhaus haar richtsnoer waren.

Weven, bindingsleer en kleurenleer waren haar lesgebieden. Kitty legde hierin grote nadruk op grondige theoriekennis. De praktijk van weven, vond zij, kwam pas na de theorie. Ongebonden en los van traditie kon de leerling dan de theorie in een weefstuk omzetten.

Van Erica de Ruiter, ooit leerlinge van Kitty, is pas een prachtig boek uitgegeven 'Weven op drie schachten'. Dit boek van Uitgeverij Stubenitsky is het levende bewijs van wat grondige theoriekennis oplevert aan ontwerprijheid en subtiliteit.

Literatuur:

'In het spoor van het Bauhaus; weefwerk van Kitty van der Mijll Dekker'

Caroline Boot, Vimal Korstjens TextielMuseum Tilburg 2007

'Bauhaus: de weverij en haar invloed op Nederland'

Karla Olgers, Caroline Boot TextielMuseum Tilburg 1988

Foto's:

Stedelijk Museum Amsterdam: glasdoek progressieve rand in rood en blauw

TextielMuseum Tilburg: glasdoek remake en droogdoek remake

